

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö 7.7.2022, VN/21436/2021

Ruokaviraston lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi fosforin käytöstä maa- ja puutarhataloudessa sekä viher- ja ympäristörakentamisessa

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt lausuntoa yllä mainitusta luonnoksesta. Ruokavirasto kiittää mahdollisuudesta lausua asetusluonnoksesta ja toteaa kohteliaimmin seuraavaa:

1. Muistiotekstiä koskevat kommentit

Muistiossa s. 5, 2 pykälän 5 kohdassa on oheinen teksti:

2 §. Määritelmät. -- "Kohdassa 5) rakennekalkilla tarkoitettaisiin yksinomaan kalkitusaineista koostuvaa lannoitevalmistetta, jossa on vähintään 15 prosenttia reaktiivista kalkkia poltetussa (CaO) tai sammutetussa (Ca(OH)₂) muodossa." Sama teksti on kirjoitettu perustelumuistiossa kahteen kertaan peräkkäin.

Fosforin käytöstä maa- ja puutarhataloudessa sekä viher- ja ympäristörakentamisessa laaditun asetusluonnoksen s. 5, 3 pykälää koskevassa muistiotekstissä todetaan seuraavasti: "**3 §. Kokonaisfosforin huomioon ottaminen lannoituksessa.** Pykälässä säädettäisiin, että kaikilla lannoitettavilla lohkoilla tulisi käyttää samaa perustetta lannan ravinnelaskennassa. Virkkeellä tarkoitetaan tilannetta, jossa maatilalla on useampia näytteitä lannasta ja lantalajeja on useita. Esimerkiksi liete- ja kuivikelanta ovat erillisiä lantalajeja. Säännöllä ehkäistään sitä tilannetta, että fosforin ja typen osalta käytettäisiin näytteitä epätarkoituksenmukaisesti ristiin. Lantalajeittain näytteet voivat olla erilaisia, koska pitoisuudet vaihtelevat luonnollisista syistä. Ravinnelaskennan perusteella tarkoitetaan nitraattiasetuksessa määriteltyä lantanäytettä. Myös kyseisessä asetuksessa kuvattua niin sanottua taulukkoarvoa voi käyttää." Muistiotekstissä olisi hyvä myös tuoda esiin, että säännöllä ehkäistään sellaista tilannetta, jossa fosforin ja typen osalta käytettäisiin epätarkoituksenmukaisesti ristiin lanta-analyysin/analyysien tuloksia ja nitraattiasetuksen taulukkoarvoja.

Ehdotetussa fosforintasaukseen liittyvässä 8 pykälän muistiotekstissä s. 7, todetaan, että: ”**8 §. Fosforintasaus.** Pykälässä säädettäisiin poikkeuksesta taulukkoarvoissa annettuihin vuosittaisiin levitysmääriin. Tasauksen tarkoituksena olisi mahdollistaa fosforin varastolannoitus ja mahdollistaa lannan ja muiden kierrätysravinteiden käyttö lannoituksessa. Usein fosforimäärät rajoittavat lannan käyttöä rajaten käyttömäärän esimerkiksi typen osalta liian matalaksi estäen tarkoituksenmukaisen lannoittamisen. Fosforintasauksen laskenta aloitettaisiin vain silloin, kun kerralla annettu fosforimäärä ylittää taulukkoarvon.” Muistion teksti eroaa asetusluonnoksen tekstistä, sillä asetusluonnoksessa ei rajata tasauksen aloittamista vain tilanteisiin, joissa käyttömäärät ylittävät sallitun vuosittaisen määrän. Fosforintasaus pitäisi pystyä aloittamaan myös fosforimäärän alittaessa sallitun vuosittaisen määrän.

2. Pykäläkohtaiset kommentit

Ehdotetun asetusluonnoksen s. 2, 3 pykälän 1 momentti kuuluu seuraavasti:

”3 § Kokonaisfosforin huomioon ottaminen lannoituksessa

Maa- ja puutarhataloudessa on käytettävä lantalajeittain samaa perustetta lannan ravinnelaskennassa kaikilla peltolohkoilla ja sellaisilla pysyvää nurmea olevilla aloilla, jotka ovat maan-käyttömuodoltaan peltoa.”

Kyseisessä 3 pykälän 1 momentista pitäisi olla mainittuna myös luonnonlaitumet ja niityt.

Lisäksi ehdotetussa s. 2, 3 pykälän 4 momentissa mainitaan seuraavaa:

”Jos lannoitevalmiste sisältää useampaa kuin yhtä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja aineita, lannoitevalmisteen sisältämän kokonaisfosforin käyttökelpoisuus lasketaan ainesosien massaosuuksien ja käyttökelpoisuuksien perusteella.”

Ruokavirasto toteaa, että asetusluonnoksen ehdotus fosforin käyttökelpoisuuden laskemisesta on monimutkainen ja tulee aiheuttamaan laskuvirheitä. Nykyinen laskentasääntö on seuraava (ympäristökorvauksen sitoumusehdot):

”Edellä mainittuja kokonaisfosforin laskentasääntöjä sovelletaan orgaanisiin lannoitevalmisteisiin siten, että orgaanisen lannoitevalmisteen sisältämä fosfori otetaan huomioon siitä lannoitevalmisteen sisältämästä raaka-aineesta, jota lannoitevalmisteessa on eniten.”

Tämä menettely on todettu yksinkertaiseksi ja toimivaksi. Asian tekee vaikeaksi se, että orgaanisia lannoitevalmisteita tulee markkinoille koko ajan lisää ja niistä ei useinkaan ole saatavilla riittävästi tietoa. Asetuksessa oleva ehdotus laskentasäännöstä tekee lannoituksen suunnittelusta ja etenkin lannoitusvalvonnasta entistä vaikeampaa.

Asetusluonnoksen s. 2, 4 pykälän 2 momentissa on säädetty seuraavasti:

”4 § Fosforin käyttö maa- ja puutarhataloudessa

Fosforilannoitus on toteutettava kasvulohkokohtaisesti kasvin, satotason ja maan viljavuusluokan perusteella. - -”

Ruokaviraston näkemyksen mukaan asetusluonnoksessa ei säädetä riittävän tarkasti viljavuusluokan määrittämisestä. Se on kerrottu selkeästi, miten menetellään, jos viljavuustutkimusta ei ole ollenkaan. Ympäristösitoumuksen tehneillä tiloilla on selkein säännöin säännöllisesti otetut viljavuustutkimukset, mutta entä sellaiset tilat, jotka eivät sitoudu ympäristökorvaukseen. Kuinka usein ja millä tavoin näiden tilojen on teetettävä viljavuustutkimukset, vai voivatko nämä tilat teettää viljavuustutkimukset ilman sääntöjä? Pian päättyvällä ohjelmakaudella 14 prosenttia tiloista ei sitoutunut ympäristökorvaukseen ja näiden tilojen osuus tulee todennäköisesti lisääntymään jatkossa.

Edelleen s. 2, asetusluonnoksen 4 pykälän 3 momentissa säädetään seuraavaa:

”Jos sato jää korjaamatta, käytetty lannan ja lannoitevalmisteiden fosfori huomioidaan kokonaisuudessaan seuraavan vuoden lannoituksessa”.

Saman 4 pykälän 1 momentissa mainitaan myös muut pellolle levitettävät aineet. Nämä pitäisi ilmeisesti mainita myös tässä 3 momentissa.

Asetusluonnoksen s. 3, ehdotettu 10 pykälän 3 momentti on muotoiltu seuraavasti:

”10 § Fosforin käyttö viher- ja ympäristörakentamisessa

Viheralueiden kunnossapidossa kasvillisuuden hoitoon fosforia saa levittää enintään 15 kilogrammaa hehtaarille vuodessa.”

Ruokavirasto pitää tärkeänä, että kyseistä lainkohtaa täsmennetään fosforin käytön osalta. Säädöksestä tulisi käydä ilmi, onko kyse liukoisen vai kokonaisfosforin hehtaarikohtaisesta enimmäislevitysmäärästä.

Seinäjoella 23. päivänä elokuuta 2022

Osastonjohtaja

Jukka Pekonniemi

Lakimies

Susanna Ylikantola

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tämä asiakirja on laadittu ja allekirjoitettu sähköisesti.
Dokumentet har uppsatts och undertecknats elektroniskt.
This document has been digitally prepared and signed.

Ruokavirasto
PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO
Puh. 029 530 0400 (vaihde)
ruokavirasto.fi
Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket
PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET
Tfn 029 530 0400 (växel)
livsmedelsverket.fi
FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority
P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND
Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)
foodauthority.fi
Business ID: 2911686-7